

MALTA

QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)

**MAGISTRAT DR.
MICHAEL MALLIA**

Seduta tas-6 ta' Frar, 2006

Avviz Numru. 91/2003

**Joseph, Evangelista sive Yvonne, Emanuel, Anthony,
Carmelo, George, Anna mizzewga Coreschi Ikoll ahwa
Mallia fil-kapacita' taghhom bhala l-legittimi eredi tal-
mejta Emanuela u George konjugi Mallia**

VS

JD Lifts Supplies Limited

Il-Qorti,

Rat l-avviz ipprezentat mill-atturi fit-13 ta' Frar, 2003, fejn talbu lil din il-Qorti ghall-kundanna tas-socjeta' konvenuta ghall-hlas ta' danni sofferti mill-atturi konsistenti u skond ir-rapport anness u mmarkat bhala Dokument 'EM1' u dana minhabba illi s-socjeta' konvenuta naqset milli tpoggi lift ghall-wheelchair fil-fond bl-isem ta' 'Melita House', Triq J. Borg, Msida sad-data miftehema u/jew skond is-sengha u l-arti hekk kif tirrikjedi l-ligi.

Bl-ispejjez, u bl-imghax, kontra rapprezentanti, diretturi u mpjegati tas-socjeta' konvenuta li gew ingunti ghas-subizzjoni.

Gie dikjarat illi l-ammont mitlub ma jeccedix is-somma ta' erbat elef lira Maltin (Lm4,000).

Rat in-Nota ta' l-Eccezzjonijiet tas-socjeta' konvenuta fejn eccepjet:

1. Illi t-talbiet attrici huma nfondati kemm fil-fatt u fid-dritt u ghandhom jigu respinti bl-ispejjez kontra taghhom ghaliex:

a. L-avviz sar sempliciment sabiex l-atturi jippruvaw jevitaw milli jhallsu l-bilanc ta' elf, erba' mija u sebgha u sebghin lira Maltin u hamsa u disghin centezmu (Lm1,477.95) li ghadu dovut minnhom lill-istess socjeta' konvenuta ghax-xoghol in kwistjoni u dana oltre d-danni dovuti mill-istess atturi lis-socjeta' konvenuta u ghal liema bilanc u danni qeghda hawn taht issir ir-rikonvenzjoni ta' l-istess atturi;

b. Kwalunkwe dewmien li seta kien hemm kien unikament dovut ghall-agir ta' l-atturi – b'mod specjali Joseph Mallia – u dana kif jigu ppruvat waqt it-trattazzjoni tal-kawza;

c. Id-dewmien allegat m'huwa b'ebda mod imputabbli lis-socjeta' konvenuta u l-atturi ma sofrew l-ebda dannu, izda hija l-istess socjeta' konvenuta li sofriet dannu minhabba l-agir abbuziv ta' l-atturi;

2. Salv eccezzjonijiet ohra.

Rat il-kontrotalba tas-socjeta' J D Lifts Supplies Limited:

1. Peress illi l-atturi nkarigaw lis-socjeta' esponenti sabiex tinstalla 'wheelchair lifting platform' gewwa l-fond "Melita House", Triq J. Borg, Msida – ir-residenza tal-genituri ta' l-atturi;

2. Peress illi s-socjeta' konvenuta mill-bidu nfurmat lill-atturi illi kellu jsir xi bdil/modifikazzjoni tal-poggaman tat-tarag tal-fond in kwistjoni;

3. Peress illi l-atturi ma hallewx lis-socjeta' konvenuta jimmodifikaw il-poggaman skond il-bzonn u mill-bidu nett u matul ix-xoghol kollu ghamlu minn kollox – b'mod specjali Joseph Mallia – sabiex jimpedixxi lill-istess konvenuti milli jahdmu u jfixkluhom fl-istess xoghol billi tawhom nformazzjoni zbaljata dwar certi oggetti, hbewlhom parti mill-materjal, indahlulhom f'xogholhom u sahansitra baghsu xi partijiet li tlestew minnhom u diversi drabi wkoll keccew u waqqfu l-impjegati taghhom;

4. Peress illi dan l-agir ta' l-atturi kien ta' dannu kbir ghas-socjeta' konvenuta ghaliex ikkaguna dewmien a detriment ta' l-istess socjeta' konvenuta;

5. Peress illi wkoll l-atturi ghadhom debitori lejn is-socjeta' konvenuta fl-ammont ta' elf, erba' mija u sebgha u sebghin lira Maltin u hamsa u disghin centezmu (Lm1,477.95) dovut minnhom lilhom bhala bilanc ta' somma akbar u dan kif jirrizulta mill-anness dokument 'X';
u

6. Billi s-socjeta' konvenuta talbet lill-atturi rikonvenuti sabiex ihallsu l-bilanc fuq imsemmi u jaslu ghal-likwidazzjoni tad-danni dovuti lilhom kif fuq imsemmi u l-istess atturi baqghu inadempjenti, anzi pprezentaw l-avviz fl-ismijiet fuq imsemmija.

Jghidu, ghalhekk l-atturi rikonvenuti ghaliex dina l-Onorabbli Qorti m'ghandhiex:

1. Tordna lill-istess atturi sabiex ihallsu lis-socjeta' J D Lifts Supplies Limited s-somma ta' elf, erba' mija u sebgha u sebghin lira Maltin u hamsa u disghin centezmu (Lm1,477.95) dovut bhala bilanc kif fuq imsemmi;

2. Tordna lill-istess atturi sabiex ihallsu lill-istess socjeta' konvenuta d-danni sofferti minnhom minhabba l-agir ta' l-atturi u li jigu likwidati waqt it-trattazzjoni tal-kawza.

Bl-ispejjez u bl-imghaxijiet realtivi kontra l-atturi rikonvenuti li gew ingunti ghas-subizzjoni.

Ghal finijiet tal-kompetenza, gie dikjarat illi l-ammont mitlub fil-kontrotalba ma jeccedix is-somma ta' erbat elef lira Maltin (Lm4,000).

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat in-nota ta' l-eccezzjonijiet ta' l-atturi ghall-kontrotalba tas-socjeta' konventua fejn eccepew:

1. Illi l-pretenzjonijiet tal-konvenut rekonvenzjonat huma ghal kollox infondati fil-fatt u fid-dritt u dan peress illi kif ser jigi ppruvat, ix-xoghol ma sarx skond is-sengha u l-arti u ma sarx fit-termini miftiehma ghar-ragunijiet imputabli solament lill-konvenut;
2. Salv eccezzjonijiet ulterjuri hekk kif permessi mil-ligi.

Semghet ix-xhieda bil-gurament;

Rat l-atti u d-dokumenti kollha tal-kawza;

Ikkunsidrat:

Din il-kawza tirrigwarda l-installazzjoni mis-socjeta' konvenuta ta' *'platform lift'* fil-fond ta' l-atturi "Melita House", Triq J. Borg, Msida. L-atturi qeghdin jghidu li x-xoghol ma sarx skond l-arti u s-sengha u s-socjeta' konvenuta tghid illi x-xoghol ma tlestix minhabba ntteruzzjonijiet kontinwi minn naha ta' Joseph Mallia, li pogga ostaklu wara l-iehor sabiex is-socjeta' konvenuta ma tkun f'posizzjoni li tesplita' l-inkargu lilha moghti.

Ikkunsidrat:

Irrizulta mill-provi li permezz ta' kuntratt tat-28 ta' Frar, 2002 (fol. 25) is-socjeta' konvenuta kienet intrabtet li fi zmien sitt xhur tibni fil-fond ta' l-atturi *'platform lift'* ghall-*wheelchair*, illi kellu jigi wzat minn omm l-istess atturi. Is-socjeta' konvenuta bdiet tesegwixxi dan l-inkarigu, wara li saru zewg hlasijiet ta' depozitu wiehed ta' elf, erbgha mija u hamsin lira Maltin (Lm1450) u l-iehor ta' elf, hames mija u ghoxrin lira Maltin (Lm1520).

Waqt l-esekuzzjoni tax-xoghol, jidher illi kien hemm xi disgwid bejn il-partijiet, peress illi kellhom isiru xi alterazzjonijiet fit-tarag biex jigi akkomodat il-*platform*. Dawn l-alterazzjonijiet jidher illi ma kienux a sodisfazzjon ta' l-atturi, speċjalment ta' l-attur Joseph Mallia, illi jidher li pogga hafna ostakoli lis-socjeta' konvenuta sabiex tkun

tista' tkompli bl-inkarigu lilha moghti. Il-problemi kienu jirrigwardaw it-tarag ta' l-irham, kif ukoll il-poggaman. Jidher illi dawn sofrew hsarat konsiderevoli u l-Perit Amadeo Mifsud, b'rapport illi ghamel u esebit a fol. 49, iddeskriva l-hsara bhala wahda esagerata ghal dan it-tip ta' xoghol. Barra minn hekk, il-kejl li ghamlet is-socjeta' konvenuta ma kienx korrett. Ikkonstata wkoll li bhala fatt l-*istair lift* ma kienx jaqbel ezattament u ma kienx jiffittja mall-poggaman in kwistjoni.

David Dimech, in rapprezentanza tas-socjeta' konvenuta xehed in extenso u spjega kif ta' spiss kien isib interruzzjonijiet minn naha ta' Joseph Mallia li kienu jimpeduh milli jese gwixxi x-xoghol sew. Ghal dawk illi huma l-qisien, Dimech ha l-qisien tieghu u rrizultalu illi kienu simili hafna ghal dawk illi tahom Joseph Mallia. Spjega illi l-lift kien wiehed *custom made* ghall-post in kwistjoni u li l-*platform* kien l-akbar wiehed li possibilment seta' jitpogga f'dawk ic-cirkostanzi.

Filwaqt illi x-xoghol huwa kwazi lest, qatt ma ntaghta permess sabiex joltera l-poggaman. Fil-fatt, jikkonferma illi l-lift qieghed fil-post, tlesta u kulma kien fadal kien biss alterazzjoni fil-poggaman u s-*support brackets*, liema xoghol ma thallix isir. Illum, il-lift ghadu fil-pussess ta' l-atturi u fil-kontrotalba taghha, s-socjeta' konvenuta qeda titlob il-hlas tal-bilanc ta' elf, erba' mija u sebgha u sebghin lira Maltin u hamsa u disghin centezmu (Lm1,477.95), oltre d-danni nkorsi mill-istess socjeta' konvenuta kawza ta' l-attitudni ta' Joseph Mallia.

Irrizulta wkoll illi l-*platform* ma kienx kbir bizzejjed biex joqghod il-*wheelchair* illi kellha tuza omm l-atturi.

Ikkunsidrat:

Hu ovvju illi bejn Joseph Mallia u David Dimech hemm skontru ta' personalita' u l-pika bejnithom tant kibret, illi illum mhux possibbli li jintlahaq ftehim bejnithom. Ghalhekk, is-sitwazzjoni hi, illi l-atturi hallsu depozitu qawwi ghall-installazzjoni ta' lift, liema nstallazzjoni tqieghed, imma mhuwix operanti, parti dovuta ghall-

interruzzjoni ta' Joseph Mallia, imma aktar importanti ghan-nuqqas ta' professjonalita' minn naha tas-socjeta' konvenuta.

Il-Qorti ssib illi minkejja l-argumenti kollha tas-socjeta' konvenuta, l-fatt li l-*platform* ma kienx kbir bizzejjed sabiex jieh u l-*wheelchair* ta' omm l-atturi, jinnega kwalunkwe argument li tista' ggib is-socjeta'. L-iskop kollu ta' l-*ezercizzju* kien it-trasport tal-*wheelchair* mill-ambjenti ta' isfel ghas-sulari ta' fuq. Jekk il-*wheelchair* ma kienx ser joqghod fuq il-*platform*, *custom designed* kemm kien, u anki jekk kien l-akbar wiehed possibbli illi seta' jigi nstallat f'dawk l-ambjenti, x-xoghol kien ser ikun kollu ghal xejn. Anki kieku ma kienx hemm il-problemi mill-bidu nett bejn il-partijiet, rigward il-qisien u kif ser jigi esegwit ix-xoghol, il-fatt illi l-*platform* ma kienx ser ikun kbir bizzejjed, allura dan kellu mill-ewwel jingieb a konjizzjoni ta' l-atturi u s-socjeta' konvenuta ma kellix tesegwixxi x-xogholijiet.

Jidher illi s-socjeta' konvenuta bdiet tiehu l-kejl u tesegwixxi x-xogholijiet minghajr ma l-ewwel assikurat li l-iskop finali ta' dawn ix-xogholijiet seta' jigi attwat. David Dimech stess jghid li l-*wheelchair* qatt ma rah, u qatt ma gie moghti l-qisien tieghu (fol. 99). Ikompli jghid li l-kwistjoni tal- *wheelchair* giet aktar tard.

Il-Qorti ssib illi dan huwa inaccettabbli. Bhalma gia nghad, l-iskop kollu ta' dan l-*ezercizzju* kien it-trasport tal-*wheelchair* mill-entrata ghas-sular ta' fuq, u jekk dan ma setax isir bil-mod propost mis-socjeta' konvenuta, allura din il-kwistjoni kellha tqum mill-bidu nett u mhux aktar tard. David Dimech jirrikonoxxi li l-*wheelchair* kien wiehed *standard size* u jghid aktar tard, "Lill-attur kont ghidtlu li bhala *standard size* ta' *wheelchair*, il-*platform* kien ser ikun zghir wisq. Pero' dik kienet il-massimu li possibilment stajna naghmlu f'dawk ic-cirkostanzi. Kienet decizjoni ta' l-attur ikomplix bix-xoghol jew le" (fol. 100). Apparti l-fatt li hawn jirrizulta certa kuntrast b'dak illi qal aktar qabel meta semma li l-kwistjoni tal- *wheelchair* giet aktar tard, tali decizjoni kienet tispetta lill-atturi biss meta kellhom l-informazzjoni teknika kollha a dispozizzjoni

tagghom kif is-socjeta' konvenuta kellha l-obbligu li tipptezenta.

Il-fatt illi s-socjeta' konvenuta bdiet tesegwixxi x-xogholijiet minghajr ma hadet in konsiderazzjoni l-qisien tal-*wheelchair* mill-bidu nett, jidher illi hemm nuqqas ta' professjonalita' kbira minn naha ta' din l-ahhar socjeta'. Huwa mmaterjali li l-*platform* supplit kien l-akbar wiehed li possibilment seta' joqghod f'dawk l-ambjenti. Jekk dan ma kienx tajjeb ghall-iskop illi ghalih kien intiz, ma jiswa' ghal xejn, u x-xoghol esegwit mis-socjeta' konvenuta kien ser ikun xejn ghajr hela ta' zmien, rizorsi u flus.

F'kawza deciza mill-Qorti ta' l-Appell Inferjuri fit-12 ta' Mejju, 2003 fl-ismijiet Muscat vs Falzon, il-Qorti qalet li kuntrattur qabel ma jindahal ghal bicca xoghol ghandu jkollu l-kapacita' teknika mehtiega (Vol. XLII P1, p 517). "Ghandu jiggarrantixxi l-bonta tax-xoghol tieghu u jekk jaghmel ix-xoghol hazin lanqas ma hu eskluż mir-responsabbilita' minhabba l-fatt li hu jkun qaghad fuq dak li ried il-kommittent, u jibqa' responsabbli l-istess jekk qabel ma beda' x-xoghol ikun jista' jkun jaf li fil-materja li fuqha kien ser jahdem kien hemm xi mankament u li quindi x-xoghol kien inutili." - De Carlo vs Cumbo Appell Kriminali 6 ta' Frar, 1956 Vol. XL P1 p 485 – "E` dovere dell'appaltatore di resistere ad ordini che egli vedesse pregiudizievole alla solidita' e contrari alle buone regole delle arte." (Vella vs Agius, Appell Inferjuri 7 ta' April, 1923).

Ghalhekk, qal x'qal l-attur Joseph Mallia u l-attitudni tieghu versu s-socjeta' konvenuta, din ta' l-ahhar bhala socjeta' teknika f'materja esklussivament teknika kellha tkun f'posizzjoni illi tkun taf li hija tista' tesegwixxi x-xogholijiet skond l-arti u s-sengha. Dan kien jinkonbi fuqha l-obbligu l-ewwel nett li tara li l-*platform* li kien ser jigi nstallat f'dak il-fond ta' daqs, liema daqs kien, kellu jkun kbir bizzzejjed biex igorr il- *wheelchair* fuqu. Dan kien l-uniku skop ta' l-ezercizzju ntavolat mis-socjeta' konvenuta. La dan ma setax isir minhabba n-nuqqas ta' l-istess socjeta' konvenuta, allura m'ghandha l-ebda dritt tithallas ghax-xoghol taghha.

F'kawza deciza mill-Qorti tal-Magsitrati fl-ismijiet Galea vs Meli fil-21 ta' Mejju, 2003, irrizulta li xogholijiet maghmula mill-atturi ma sarux skond kif gie patwit mill-konvenuti u lanqas ma tlestew fl-intier taghhom u ma gewx mahduma skond l-arti u s-sengha, fejn lanqas ma gew uzati materjali idonei, il-Qorti sabet li l-atturi ma ghandhom l-ebda dritt jippretendu li jithallsu l-prezz ta' l-appalt li jghandu jitqies bhala li ghadu mhux kompletat.

Dana wkoll hu proprju dak illi gara f'dan il-kaz. Ix-xoghol gahdu mhux ikkompletat, kif irrikonoxxa l-istess David Dimech. Pero' jekk dana kienx dovut ghal xi nuqqas tas-socjeta' konvenuta jew ta' l-attur Joseph Mallia, huwa f'dan l-istadju mmaterjali. La rrizulta nuqqas ta' professjonalita' kbira minn naha tas-socjeta' konvenuta meta ma haditx in konsiderazzjoni l-aktar punt principali u importanti fl-esekuzzjoni ta' dan l-appalt, u cioe' l-qies tal-*wheelchair*.

Ghalhekk f'dan l-istadju, s-socjeta' konvenuta ma ghandha l-ebda dritt titlob ghall-ammont bilancjali ta' elf, erba' mija u sebgha u sebghin lira Maltin u hamsa u disghin centezmu (Lm1,477.95). Pero' minn naha l-ohra ghandha dritt illi tiehu lura l-installazzjoni kollha li hemm fil-fond ta' l-atturi.

Ghal dawk illi huma d-danni reklamati mill-atturi, rrizulta illi huwa minnu illi saret hafna hsara fl-irham tat-tarag, liema hsara ma tistax tigi msewwija u l-irham kollu jrid jigi rimprezzat, biex ma jinghad xejn dwar il-hsara maghmula lill-poggaman.

Fin-Nota ta' l-Osservazzjonijiet taghhom, irrizulta illi t-talba ta' l-atturi tikkonsisti fil-hlas lura tad-depoziti maghmula, kif ukoll tmien mitt lira Maltin (Lm800) f'danni lit-tarag. Ladarba s-socjeta' konvenuta ma kinitx professjonali fil-qadi ta' l-obbligazzjonijiet taghha, u lanqas ma esegwit ix-xoghol skond l-arti u s-sengha, jidhirha li tali talba hija gustifikata, aktar u aktar meta tqies illi s-socjeta' konvenuta ghandha dritt illi tiehu lura l-installazzjoni effettwata.

Kopja Informali ta' Sentenza

Ghalhekk, ghal dawk illi huma d-danni, il-Qorti jidhrilha li l-atturi ghandhom raguni jitolbu lira d-depoziti minnhom imhallsa, kif ukoll it-tmien mitt lira Mlatin (Lm800) danni kkawzati fil-proprjeta' taghhom.

Ghal dawn il-motivi:

Il-Qorti taqta u tiddeciedi billi filwaqt li tichad il-kontrotaba tas-socjeta' konvenuta, tilqa' t-talba ta' l-atturi u tikkundanna lis-socjeta' konvenuta illi thallas lill-atturi s-somma ta' elfejn, disa' mija u sebghin lira Maltin (Lm2970) bhala rifuzjoni ta' depoziti mhallsa u tmien mitt lira Maltin (Lm800) danni kaguni lill-proprjeta' ta' l-atturi, b'kollox l-ammont ta' tlett elef, seba' mija u sebghin lira Maltin (Lm3770) u dana perress illi s-socjeta' konvenuta naqset li tesegwixxi skond l-arti u s-sengha u b'mod professjonali lift ghall-*platform* ta' *wheelchair* fil-fond bl-isem ta' "Melita House", Triq J. Borg, Msida.

Bl-ispejjez u l-interessi legali mid-data ta' din is-sentenza kontra s-socjeta' konvenuta.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----